

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.VII.30.090/2020/9.

A tanács tagjai: Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke
Dr. Tibold Ágnes előadó bíró
Dr. Osztovits András bíró
Dr. Harter Mária bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű

A felperesek képviselője: Madari Ügyvédi Iroda (Budapest, II. Frankel Leó u. 5. mfszt. 2.; ügyintéző: dr. Madari Tibor ügyvéd)

Az alperes: ARGENTA LÍZING Pénzügyi Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Budapest, II. Hűvösvölgyi út 27.)

Az alperes képviselője:

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla, 14.Gf.40.210/2019/9/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Budapest Környéki Törvényszék, 5.G.40.060/2018/15. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését – az elsőfokú ítéletre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felpereseknek 50.000 (ötvenezer) forint, az alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összege 2.647.500 (kétmillió-hatszáznegyvenhétezer-ötszáz) forint.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesek 2008. április 30-án benyújtott hitelkérelme alapján a felperesek mint adósok és az alperes jogelődje, az ARGENTA CREDIT Pénzügyi Szolgáltató Zártkörűen Működő

Gfv.VII.30.090/2020/9.

Részvénytársaság (a továbbiakban: alperes) mint hitelező 2008. május 23-án svájci frank (a továbbiakban: CHF) alapú kölcsönszerződést kötöttek, amelyben a hitelező 10 millió forint, azaz 66.845,13 CHF összegű kölcsön nyújtására vállalt kötelezettséget. A felperesek ugyanezen a napon közjegyző előtt egyoldalú kötelezettségvállalásra irányuló nyilatkozatot tettek a közjegyzői okiratban rögzített tartalmú kölcsönszerződésben foglalt kötelezettségek teljesítésére.

- [2] A kölcsönszerződés II. pontja értelmében a hitelező a forintban meghatározott kölcsön és kezelési költség összegét devizában, a Raiffeisen Bank Zrt. által a kölcsönszerződés napjára mint teljesítési napra érvényes CHF-re meghirdetett deviza középárfolyam (bázis árfolyam) x 0,9925 képlet figyelembevételével tartja nyilván. A kölcsön folyósítása HUF-ban, a Raiffeisen Bank Zrt. által a kölcsönszerződés napjára jegyzett HUF/CHF deviza középárfolyam x 0,9925 képlet figyelembevételével történik. Az adósok a CHF-ben nyilvántartott kölcsön összegét, annak ügyleti kamatait és a kezelési költséget havi ütemezésben, a Raiffeisen Bank Zrt. által az esedékesség napjára meghirdetett CHF deviza középárfolyam x 1,0075 képlet figyelembevételével HUF-ban kötelesek megfizetni a hitelező részére.
- [3] A szerződés VI. pontjának „Egyéb feltételek” fejezetében a 25. pont alatt az adósok nyilatkoztak, hogy átvállalják a CHF/HUF árfolyamváltozásából eredő kockázatot. Tudomásul vették, hogy amennyiben a fennálló tartozás forintban átszámolva 10%-kal meghaladja a költség előírányzatban szereplő forintban meghatározott kölcsön összegét, a hitelező írásbeli értesítése alapján két díjfizetési perióduson belül a különbözet erejéig rendkívüli előtörlesztésre kötelezettek. A 28. pont értelmében az adósok felelőssége a kölcsön és a szerződés szerinti járulékaik visszafizetéséért korlátlan és egyetemleges.
- [4] A szerződés végén az adósok által két tanú hitelesítése mellett külön is aláírt Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozat található az alábbi tartalommal: „Jelen kölcsönszerződés aláírásával tudomásul veszem, hogy az ARGENTA CREDIT Zrt. részemre teljes körű tájékoztatást nyújtott az általam külföldi devizanemben felvett hitelhez kapcsolódó árfolyamkockázat vonatkozásában, különös tekintettel arra a tényre, hogy a magyar forinttól különböző devizanemben felvett hitel törlesztési és kamatfizetési kötelezettségének összege erősen függ az adott deviza magyar forinttal, illetve egyéb devizákkal szembeni árfolyamának alakulásától. Következésképpen a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét. [...]”.
- [5] A felperesek fizetési késedelmére tekintettel az alperes 2011. december 06. napján felmondta a szerződést, majd ezt követően egyezséget kötöttek a további törlesztés ütemezéséről, azonban az abban foglaltak sem valósultak meg maradéktalanul. Felperesek utoljára 2013 januárjában teljesítettek fizetést.
- [6] Az alperes 2015. április 21-én kelt levelében a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) alapján az elszámolást elkészítette, az felülvizsgálatnak minősül. Abban a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő lejárt tartozást 33.877.577 forintban tüntette fel.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] Felperesek módosított keresetükben – többek között – annak megállapítását kérték, hogy tisztességtelen az árfolyamkockázat felperesekre történő terhelése, mert az alperestől csak általánosságban és szóban kaptak tájékoztatást a pénzügyi szolgáltatás jellemzőiről és kockázatairól. Kockázatfeltáró nyilatkozatot nem írtak alá. Amennyiben volt is kockázatfeltárás, az félreérthető és hiányos volt, nem tért ki arra, hogy a törlesztőrészek meghaladhatják a kölcsönkérelemkor vállalt havi összeget. A részükre nyújtott esetleges

Gfv.VII.30.090/2020/9.

tájékoztatás nem terjedt ki arra, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őket terheli, és hogy annak rájuk nézve kedvezőtlen változása esetén nincsen felső határa. Kérték a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, valamint annak jogkövetkezményeként a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítását és annak megállapítását, hogy a fennálló tartozásuk 7.402.190 forint.

- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a szerződésben nyújtott tájékoztatása, különösen az annak elkülönített részében található Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozat mind a deviza alapú elszámolás, mind az árfolyamkockázat viselése körében világos és egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz, a tájékoztatási kötelezettség az árfolyam változásának várható irányára, annak mértékére, és a kockázat valószínűségére nem terjedhetett ki. A jogalapon túl vitatta a kereset összegszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [10] A tájékoztatás tisztességtelensége körében azt vizsgálta, hogy az alperes által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen kitűnik-e az, miszerint az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet; az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa; az árfolyamváltozás valós, vagyis a hitel futamideje alatt bekövetkezhet. Úgy ítélte meg, hogy az alperes által a szerződés 25. pontjában és az Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozatban adott tájékoztatás a fenti követelményeknek megfelel. Mivel az írásban adott kockázatfeltáró nyilatkozattól eltérő tartalmú tájékoztatás megadásának a bizonyítása a felpereseket terhelte, ennek hiányában a bíróság az írásban megadott tájékoztatást vette alapul, amelyről megállapította, hogy az megfelel mind a Kúria 2/2014. PJE és 6/2013. PJE határozataiban, mind az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C-51/17. számú határozatában megfogalmazott követelményeknek.
- [11] Kifejtette, a szerződésbe foglalt tájékoztatásból arra lehet következtetni, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege emelkedhet. Az alperes a tájékoztatásban nem jelölte meg, hogy ennek bármilyen korlátja lehetne, sőt kifejezetten azt rögzítette a VI.25. pontban, miszerint az adós nyilatkozott, miszerint átvállalja a CHF/HUF árfolyam változásából eredő kockázatot. Mindebből pedig az következik, hogy az korlátozás nélkül emelkedhet. Abból pedig, hogy a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét, az is következik, hogy annak iránya és mértéke nem állapítható meg.
- [12] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ez alapján ismeretében volt annak, hogy a forint leértékelődhet, ami a törlesztőrészletek és a tőketartozás emelkedését jelenti, amelynek következménye nyilvánvalóan a fizetési kötelezettsége növekedése. Felperesek alappal nem gondolhatták azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy nem őket terheli, illetve őket csak korlátozott mértékben terheli. A jóhiszeműség és tisztesség követelményének, az együttműködési kötelezettségnek megfelelően elvárható a fogyasztótól, hogy a nagy összegű és hosszabb távra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt. A szerződési feltételeket tartalmazó okiratot át kell tanulmányoznia, és ha a szerződésben olyan rendelkezéseket észlel, amelyeket nem ért, megfelelő magyarázatot igényelhet. Perbeli esetben a felperesek már 2 héttel a szerződéskötés előtt megkaptak minden tervezetet, így megfelelő idejük volt azok áttanulmányozására.
- [13] A felperesek által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró ítéltábla ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [14] A felülvizsgálati kérelemmel érintett, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás

Gfv.VII.30.090/2020/9.

vonatkozásában visszautalt az elsőfokú ítélet részletes és az EU Bíróság döntéseire is kiterjedő helytálló indokolására. Hangsúlyozta, a felperesek irattellenesen hivatkoztak az írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozat hiányára. Az adott ügyben a szerződésben, de a szerződéstől elkülönített részben volt található az Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozat, amelynek aláírásával a felperesek tudomásul vették, hogy a hitelező teljes körű tájékoztatást nyújtott a külföldi devizanemben felvett hitelhez kapcsolódó árfolyamkockázatra vonatkozóan arról, hogy a magyar forinttól különböző devizanemben felvett hitel törlesztési és kamatfizetési kötelezettségének összege erősen függ az adott deviza magyar forinttal, illetve egyéb devizákkal szembeni árfolyamának alakulásától. A kockázatfeltáró nyilatkozat azt is tartalmazza, hogy a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét.

- [15] Az ítélet táblája egyetértett az elsőfokú ítélet indokaival, miszerint az alperes a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvet (a továbbiakban: irányelv) értelmező C-51/17. számú EU Bíróság ítéletben írtaknak megfelelően tájékoztatta a felpereseket az árfolyamkockázat tartalmáról és annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról. A felperesek a tárgyaláson előadott személyes nyilatkozatuk alapján maguk is tisztában voltak azzal, hogy a CHF/HUF árfolyam változása befolyásolja a szerződésből eredő fizetési kötelezettségeiket, amelyből következően értették az árfolyamváltozás mechanizmusát és annak a fizetési kötelezettségeikre gyakorolt hatását.
- [16] A felperesek fellebbezésükben elsősorban az árfolyamkockázat mértékére vonatkozó tájékoztatás elmaradását hiányolták, ilyen kötelezettsége azonban az alperesnek nem volt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben – tartalma szerint – a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezésének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és annak a keresetben kért jogkövetkezménye levonását kérték, arra tekintettel, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelen volt. Másodlagos felülvizsgálati kérelmük a jogerős ítélet vonatkozó rendelkezésének az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. Indítványozták továbbá a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését az EU Bíróság előtt folyamatban lévő C-609/19. és C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.
- [18] Állították, a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 1. §-ába, 3. § (1) bekezdésébe, 221. § (1) bekezdésébe, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 4. § (1) bekezdésébe, 5. § (1) bekezdésébe, 200. § (2) bekezdésébe, 205. §-ába, 205/B. §-ába, 205/C. §-ába, 207. § (1) és (2) bekezdésébe, 209. § (1) bekezdésébe és 209/A. § (2) bekezdésébe ütközik.
- [19] Arra hivatkoztak, a kölcsönszerződés az irányelv hatálya alá tartozik. Az irányelv védelmi rendszere azon a feltételezésen alapul, hogy a fogyasztó információs és gazdasági hátrányban van a vele szerződő szolgáltatóval szemben. Utaltak az EU Bíróság C-26/13., C-51/17. és C-186/16., C-118/17. számú ítéleteiben írtakra, kiemelve a nemzeti bíróság feladata annak megvizsgálása, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztó rendelkezésére bocsátotta-e az ahhoz szükséges valamennyi releváns információt, hogy a fogyasztó felmérhesse a feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit.
- [20] Előadták, a szerződésben szereplő általános kockázatfeltáró nyilatkozatban nincs meghatározva, hogy az alperes mit ért „a teljes körű tájékoztatást nyújtott” kifejezésen. Az „erősen függ” jelzős szerkezet viszonyítási alap nélkül értelmezhetetlen. Az „egyaránt

Gfv.VII.30.090/2020/9.

növelheti és csökkentheti" kifejezés azért tisztességtelen, mert egyrészt azonos esélyt ad az árfolyam növekedésének és csökkenésének, ami az árfolyamok történeti adatainak ismeretében hamis beállítás, másrészt véletlenszerűnek tünteti fel azokat a folyamatokat, amelyek hatással lehetnek az árfolyamok alakulására. Ez nem jelenti azt az átlagos fogyasztó számára, hogy a kockázat mértéke végtelen, saját bevételeit, anyagi lehetőségeit, vagyont is meghaladó mértékű lehet. Az eljáró bíróságok megelégedtek azzal, hogy pusztán kijelentsék, az EU Bíróság hivatkozott ítéleteinek megfelel a tájékoztatás, anélkül azonban, hogy valójában vizsgálták volna ezt a megfelelést.

- [21] A perbeli tájékoztatás sehol nem tér ki arra, hogy az árfolyam-változásnak nincs felső határa, hogy a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet, az árfolyamkockázat gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet, mi annak a mechanizmusnak a konkrét működése, amelynek alapján a fogyasztó értékelhető szempontok alapján fel tudja mérni a konstrukció reá háruló következményeit. A Konzultációs Testület 2019. április 10-i kommunikéje értelmében nem felel meg a kockázatteltárás a C-118/17. számú ítéletében megfogalmazott szempontoknak abban az esetben, ha a tájékoztatás tartalmát csak kikövetkeztetni lehet több rendelkezés együttes értelmezésével. A 2/2014. PJE határozatból az következik, hogy az átlagos fogyasztótól nem várja el a jogalkotó, hogy a jogszabály szerinti tájékoztatás hiányában is világos és érthető legyen a számára az árfolyamkockázatot reá telepítő előírás.
- [22] A felperesek úgy ítélték meg, a kölcsönszerződés 25. pontjában írt feltétel továbbá egy korlátot határoz meg, miszerint ha a szerződésben szereplő 10 millió Ft összeget tíz százalékkal meghaladja a fennálló tartozás, az rendkívüli eseménynek minősül.
- [23] Felperesek kifejtették, a kamatparitás tényezőjének ismeretében a CHF árfolyamának növekedése a forinthez képest szükségszerű és előre látható volt a szakemberek számára. Véleményük szerint az alperesi tájékoztatásnak arra is ki kellett volna terjednie, hogy a devizaelszámolású kölcsön sajátossága, miszerint az eleinte alacsonyabb törlesztő részlet hosszabb távon szükségszerűen meghaladja a forint kölcsön törlesztő részletét. Az árfolyamváltozás hosszabb távon szükségszerűen semlegesíti a kamatelőnyt.
- [24] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányosságaira, másodlagosan annak megalapozatlanságára hivatkozott. Megítélésre szerint a felülvizsgálati kérelem számos, sem az első-, sem a másodfokú eljárás során fel nem merült hivatkozást tartalmaz, amelyek a felülvizsgálati eljárásban nem vehetők figyelembe.
- [25] Érdemi ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Hangsúlyozta, az egyszerű felépítésű, könnyen áttekinthető szerződés az elnevezésén túlmenően mind a kirovó, mind a lerovó pénznemben pontosan rögzíti a kölcsön összegét, az irányadó és figyelembe vett árfolyamot, ezt követően pedig szerződés 1., 4., 6., 25., 27. és 28. pontjai, valamint az Általános Kockázatteltáró Nyilatkozat a felpereseket terhelő árfolyamkockázattal, annak hatásaival kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. A bírói gyakorlat értelmében a tájékoztatásnak szó szerint nem kell tartalmaznia a „korlátlan” kifejezést.
- [26] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 2020. április 1. napjától hatályos rendelkezései értelmében a Kúriának precedensképes döntésként kell figyelembe vennie azon korábban hozott határozatait, amelyekben az alperes szerződéskötési gyakorlatát és a nyújtott tájékoztatást megfelelőnek találta (Pfv.I.21.883/2014/3.,Pfv.I.21.372/2017/8.,Pfv.I.21.061/2018/8.,Pfv.I.21.567/2018/12.,Pfv.I.20.914/2019/5., Pfv.I.21.592/2019/14.).

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] A Kúria a felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltakra figyelemmel rögzíti, a felperesek felülvizsgálati kérelme megfelel az rPp. 272. § (2) bekezdésében [valamint az azt értelmező, a

Gfv.VII.30.090/2020/9.

felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben] előírt követelményeknek, az tartalmazza a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályok megjelölését, valamint annak kifejtését, hogy a jogerős ítélet megváltoztatását a felperesek milyen okból kívánják, nem volt ezért eljárás akadály a érdemi elbírálásának. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben továbbá nem hivatkoztak az eljárás tárgyát korábban nem képező jogszabálysértésre, az eljárás során végig állították a felülvizsgálati kérelmükben hivatkozott okból (is) a kölcsönszerződés érvénytelenségét, és olyan új érvrendszert sem adtak elő, amely nem képezte a korábbi eljárások tárgyát.

- [28] A Kúria elsődlegesen a felperesek felfüggesztés iránti kérelmét vizsgálta, és megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, az EU Bíróság előtt folyamatban lévő egyik eljárás sem indokolja jelen felülvizsgálati eljárásban a per tárgyalásának a felfüggesztését az rPp.152. § (2) bekezdése alapján. A C-609/19. számú ügyben az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező nemzeti bíróság az irányelv 4. cikkének (2) bekezdése és a 3. cikkének (1) bekezdése értelmezését kérte: milyen szempontok alapján kell vizsgálni a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatára vonatkozó szerződéses rendelkezések világos és érthető megfogalmazását. A Kúria utal arra, hogy tartalmilag ugyanezt a kérdést az EU Bíróság már megválaszolta, például a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott C-186/16. sz. Andriuc és társai kontra Banca Românească SA ügyben 2017. szeptember 20-án hozott ítéletében (41. és 51. pontok), valamint a C-51/17. sz. OTP Bank Nyrt. és társa kontra Ilyés Teréz és Kiss Emil ügyben 2018. szeptember 20-án hozott ítéletében (78. és 83. pontok).
- [29] A C-932/19. számú ügyben az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező bíróság annak megválaszolását kérte az EU Bíróságtól, hogy az irányelv 6. cikk (1) bekezdése alapján az árfolyamrész tisztességtelenségének jogkövetkezménye körében a fogyasztó nyilatkozatát hogyan kell figyelembe venni. Az árfolyamrész alkalmazásának kérdésköre azonban jelen peres eljárás tárgyát nem képezte, így figyelemmel az rPp. 272. § (2) bekezdésében írtakra és az az alapján kialakult joggyakorlatra ezen eljárás tárgya már nem lehet (BH2017. 232.), így az EU Bíróság ezen előzetes döntéshozatali eljárásban hozandó döntése sem hathat ki jelen jogvita érdemi elbírálására.
- [30] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban megjelölt okokból jogszabálysértőnek találta. A felülvizsgálati kérelemben írtak alapján a felülvizsgálati eljárás tárgyát egyedül a tájékoztatás tisztességtelenségére alapított, az árfolyamkockázat viselését kizárólag a felperesekre telepítő szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének kérdése képezte.
- [31] Ennek elbírálása során az eljáró bíróságok helyesen, a 2/2014. PJE határozatban írtaknak megfelelően indultak ki abból, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem, kizárólag akkor vizsgálható, ha a tájékoztatás nem volt világos, illetve nem volt érthető. Az, hogy az adott szerződés (illetve az abban foglalt kockázatfelzáró nyilatkozat) árfolyamkockázat felperesek általi viselésére vonatkozó rendelkezése világos, illetve érthető-e, a PJE határozat III.1 pontjában kifejtettek szerint annak ellenére vizsgálható volt, hogy a perbeli kölcsönszerződést a felek az rPtk.-nak a 2009. évi XXXI. törvénnyel történt, 2009. május 22-től hatályos módosítása előtt kötötték meg. Ha ezen vizsgálat eredményeként az állapítható meg, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem volt világos, nem volt érthető (átlátható) a tájékoztatás hiánya vagy nem megfelelő volta miatt, ez önmagában megalapozza e rendelkezés tisztességtelenségét, ennek következtében a szerződés érvénytelenségét, mivel az érvénytelenség a konstrukció lényegi elemét érinti [rPtk. 239. § (2) bekezdés].
- [32] A Kúria ugyanakkor nem értett egyet az eljáró bíróságok azon egyező álláspontjával,

Gfv.VII.30.090/2020/9.

miszerint az alperes által magában a kölcsönszerződésben, illetve a kölcsönszerződést követően, de ebbe az okiratba foglalt Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozatban írásban nyújtott tájékoztatás kielégítette a Kúria hivatkozott PJE határozataiban, illetve az EU Bíróság e tárgyban hozott határozataiban felállított követelményrendszer. (Az írásba foglalttól eltérő, illetve azt kiegészítő szóbeli tájékoztatás a perben nem nyert bizonyítást.)

- [33] A felperesek helytállóan hivatkoztak arra, az irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó a pénzügyi szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következésképpen az átláthatóságnak a 4. cikk (2) bekezdésében írt követelményét kiterjesztő módon kell érteni (C-186/16. 44. pont). Mindezért magának a pénzügyi intézménynek a fogyasztó részére adott tájékoztatásából kell kitűnnie mindazon információnak, amely alapján egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megalapozott döntéseket hozhat (C-186/16. 49. és 51. pontok).
- [34] Az EU Bíróság több, a 2/2014. PJE határozatot követően hozott döntésében foglalkozott a fogyasztót terhelő árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségének megítélésével, részletesen kifejtve, mire kell kiterjednie a tájékoztatásnak ahhoz, hogy az az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint ne csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem tartalmát is tekintve világosnak és érthetőnek minősüljön.
- [35] Az EU Bíróság a 135/77. sz. Bosch ügyben hozott ítéletében általános jelleggel úgy foglalt állást, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban kihirdetett ítélete rendelkező részében írtak kötik a tagállami bíróságot az uniós jogértelmezés körében, a döntés indokainak figyelembevételével. Ebből is következik, hogy az EU Bíróság által felállított követelményrendszer megvalósulását az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelenségének megítélése során összességében kell vizsgálni, azt nem kell, illetve nem lehet taxatív felsorolásnak tekinteni, ahogy nem lehet egyes elemeket sem kiragadottan értékelni, hanem a szerződés egyéb rendelkezései figyelembevételével kell megítélni, hogy a nyújtott tájékoztatás megfelel-e a tisztességes tájékoztatással szemben felállított követelményrendszernek. Ha például, a kölcsönszerződés rendelkezése szerint a deviza kamatának változása nem hat ki közvetlenül a fogyasztó fizetési kötelezettségeire, a külföldi kamatláb emelkedésének a törlesztő részletekre történő kihatására nem kell feltétlenül kiterjednie a tájékoztatásnak.
- [36] Az EU Bíróság határozataiban írtak szerint a tájékoztatásnak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására (C-186/16. 49.pont); azon mechanizmus konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyra oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket (C-186/16. 45. pont, C-26/13, 75. pont); arra, hogy a fogyasztó a devizaalapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik (C-186/16. 50. pont). Az irányelvben előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a devizaalapú kölcsönszerződés is, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, az árfolyamváltozásnak nincs felső határa (azaz nem szükséges, hogy a „korlátlan” vagy „nincs felső határa” kifejezéseket kifejezetten tartalmazza a kikötés), de csak abban az esetben, ha egyfelől a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is (C-227/18. számú végzés 40.). Arra

Gfv.VII.30.090/2020/9.

alappal hivatkozott az alperes, hogy sem az EU Bíróság, sem a jogegységi határozatok olyan elvárását nem fogalmazták meg, miszerint a tájékoztatásnak konkrét adatokat, számítást, illetve az árfolyam várható alakulásának bemutatását is tartalmaznia kellene, feltéve, ha ennek hiányában is a tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei világosan és egyértelműen felismerhetők.

[37] Az eljáró bíróságok ugyan vizsgálták a Kúria, illetve az EU Bíróság által felállított követelmények teljesülését, azonban a Kúria álláspontja szerint e tekintetben téves jogi következtetésre jutottak.

[38] A Kúria az Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozatban írtakat vizsgálva egyetértett a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel, hogy a szerződés rendelkezéseit követő, azzal egy okiratba foglalt általános kockázatfeltáró nyilatkozat azon kitétele, miszerint a felperesek tudomásul vették, részükre az alperes az árfolyamkockázatról „teljes körű tájékoztatást nyújtott”, e tájékoztatás írásban történő rögzítése, illetve a „teljes körű tájékoztatást” igazoló egyéb bizonyítékok hiányában annak tartalmát, „teljes körűségét” nem igazolja. Az sem tekinthető az EU Bíróság által felállított követelményrendszernek megfelelő tájékoztatásnak, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban írtak szerint az adós hiteltörlesztési és kamatfizetési kötelezettségének összege „erősen függ” az adott deviza magyar forinttal, illetve „egyéb devizákkal” szembeni árfolyamának alakulásától. Ezt az erős függést (összefüggést) a kockázatfeltáró nyilatkozat csak annyiban világítja meg, hogy a deviza árfolyamának változása egyaránt növelheti és csökkentheti a hitelszolgálat és a magyar forintban folyósított kölcsön összegét. Ez a tájékoztatás semmilyen formában nem utal az elvárt módon a tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének a futamidő alatt is bekövetkező valószínűségeire és arra, hogy ennek következtében a felperesek helyzete gazdaságilag nehezen viselhetővé is válhat. Éppen az EU Bíróság C-227/18. számú végzése értelmében nem megfelelő az adott tájékoztatás, ha az csupán annyit tartalmaz, hogy az árfolyamváltozás a „hitelszolgálatot” egyaránt növelheti és csökkentheti.

[39] Ezt követően a Kúria vizsgálta, hogy a szerződés rendelkezései alapján, kiegészítve az Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozatban írtakat, a tájékoztatás tisztességesnek tekinthető-e. A szerződés „egyéb feltételei” között található 25. pontban rögzített adósi nyilatkozat szerint a felperesek átvállalják a CHF/HUF árfolyamváltozásából eredő kockázatot. A Kúria ugyan egyetértett az eljáró bíróságok azon álláspontjával, hogy abból, miszerint a kölcsönszerződés nem rendelkezik a kockázatátvállalás korlátozásáról, valóban az következik, hogy az nem korlátozott, de nem következik, hogy a kockázatátvállalás mibenléte a 2/2014. PJE határozat szóhasználata szerint a fogyasztó számára „egyértelműen felismerhető” volt, a később kifejtettek szerint. Az is rögzítésre került ebben a pontban, hogy ha az adósok tartozása forintba átszámolva 10%-kal meghaladja a költségelőirányzatban szereplő forintban meghatározott kölcsön összegét az adósok rendkívüli előtörlesztésre kötelezettek. Ebből az adósok számára egyértelművé kellett válnia, hogy a forint akár 10 %-kal nagyobb árfolyamromlásával is számolni lehet. E szerződéses rendelkezés a fogyasztó által viselendő kockázat behatárolásának nem tekinthető. A szerződésben nyújtott tájékoztatás ugyanakkor nem hívja fel a fogyasztó figyelmét kellő súllyal, átlátható módon az árfolyamkockázat mibenléteire, az árfolyamromlás valószínűségére, jelentős, a szerződésben szereplő 10%-os mértéket akár jelentősen meghaladó mértékére, arra, hogy annak esetleges előre nem látható bekövetkezése az adós fogyasztó gazdasági helyzetét rendkívül súlyosan érintheti, ahogy erről az Általános Kockázatfeltáró Nyilatkozat sem tartalmazott tájékoztatást a korábban írtak szerint.

[40] A Kúria tehát úgy ítélte, hogy a fogyasztó felperesek számára a nyújtott tájékoztatás alapján nem volt „egyértelműen felismerhető” az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül, hogy a szerződésben szereplő azon rendelkezés, amely szerint az árfolyamkockázatot átvállalják, pontosan mit jelent, milyen következményekkel jár. Ez okból a 2/2014. PJE határozat 1.

Gfv.VII.30.090/2020/9.

pontjában írtakat a később meghozott EU Bírósági ítéletekben meghatározott szempontokkal együtt értelmezve úgy ítélte meg, hogy az adott ügyben bizonyítottan nyújtott, az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás nem felel meg a tisztességes tájékoztatással szemben felállított követelményrendszernek. Az egyéb szerződéses rendelkezések, valamint a tájékoztatás időpontja alapján sem lehet ettől eltérő következtetésre jutni az alább kifejtettek szerint.

- [41] A szerződés 28. pontjában az adósok korlátlan és egyetemleges felelősségének rögzítése nem az árfolyamkockázat korlátlanságára vonatkozik. Az alperes által a felülvizsgálati ellenkérelmében hivatkozott egyéb szerződéses rendelkezések (4. pont: törlesztő részletek meghatározása, 6. pont: előtörlesztésre vonatkozó rendelkezések, 27. pont: ÁSZF és egyéb dokumentumok átvételének, valamint annak elismerése, hogy az adós a szerződéses konstrukció minden lényeges eleméről kimerítő tájékoztatást kapott) csak legfeljebb érintik az árfolyamkockázat kérdését, nem tekinthetők az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelő, átlátható kiegészítésének.
- [42] A perben adott tájékoztatás mellett annak nincs perdöntő jelentősége, hogy a felperesek a szerződéstervezetet és a kapcsolódó dokumentumokat időben megkapták, illetve annak sem, hogy azt elolvasták-e a szerződés megkötését megelőzően. A fogyasztótól valóban elvárható, hogy a rendszerint nagy összegű és hosszabb távra szóló ügylet jellegéhez, nagyságrendjéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt, a szerződési feltételeket tartalmazó okiratot – az átlagfogyasztótól elvárható gondossággal – áttanulmányozza, és ha a szerződésben olyan rendelkezéseket észlel, amelyeket nem ért, megfelelő magyarázatot igényeljen [2/2012. (XII. 10.) PK vélemény]. Az ebben a körben megnyilvánuló esetleges mulasztása, gondatlan eljárása azonban csak abban az esetben eshet a terhére, ha a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás egyébként tisztességes tartalmú volt.
- [43] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében több, az alperes perbeli tájékoztatását elégségesnek, ennek megfelelően tisztességesnek ítélő kúriai döntésre is hivatkozott, és utalt a 2020. április 1-től érvényesülő ún. korlátozott precedensrendszerre, kiemelve, hogy az általa hivatkozott döntéseket a Kúriának precedensképes határozatokként kell figyelembe vennie. A Kúria rögzíti, a Bszi. 2020. április 1-től hatályos 32. § (1) bekezdés b) pontja értelmében jogegységi eljárásnak abban az esetben van helye, ha a Kúria valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától.
- [44] A Kúria úgy ítélte meg, jelen ügyre nem vonatkoztatható a Bszi. hivatkozott rendelkezése, mivel az eljárás tárgya nem annak a jogkérdésnek a megítélése, hogy milyen követelményrendszer teljesülése esetén tekinthető az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás tisztességesnek, hanem a konkrét perbeli szerződéses rendelkezéseket, illetve az Általános Kockázatteljesítő Nyilatkozatot kellett értelmeznie annak eldöntése érdekében, hogy az adott tájékoztatás a Kúria 6/2013. számú, illetve 2/2014. számú PJE határozataiban, illetve az EU Bíróság döntéseiben megfogalmazott követelményrendszer alapján tisztességesnek minősül-e. A határozatban kifejtett szempontokat mérlegelve tért el a Kúria öttagú tanácsban eljárva az alperes által hivatkozott döntésekben megjelent mérlegeléstől.
- [45] Az alperes a kereset jogalapján túl annak összecszerúságát is vitatta, amelyet az eljáró bíróságok – eltérő jogi álláspontjukra tekintettel – nem vizsgáltak. A Kúria erre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott, a szerződés érvénytelenségének az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás nem megfelelő volta miatti érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet alaptalannak találó rendelkezését az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [46] Az új eljárásban – tekintettel arra, hogy a jelen határozatban kifejtettek szerint az

Gfv.VII.30.090/2020/9.

árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelen volt – az elsőfokú bíróságnak érdemben kell elbírálnia a felperesek szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye levonására irányuló kereseti kérelmét.

Záró rész

- [47] A Kúria az rPp. 275. § (5) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét állapította meg, annak viseléséről az elsőfokú bíróság dönt. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) (5) és (6) bekezdése alapján – a kifejtett jogi képviselési tevékenységgel arányban álló – mérsékelt összegben határozta meg. Az az alperes oldalán az a 4/A. § szerint tartalmazza az áfa összegét is, a felperesi jogi képviselő áfa fizetésére nem köteles. A felperesek személyes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összege a 26.475.579 forint pertárgyérték figyelembevételével 2.647.500 forint [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdés].
- [48] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [49] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. január 28.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró, Dr. Harter Mária sk. bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt sk. bíró